

P21-Program ve Öğretimde 21. Yüzyıl Beceri Çerçevesleri (ABD Uygulamaları)*

Doç. Dr. İsmail GELEN¹

Öz

ABD’de 21 eyalette uygulanan ve 33 kurum tarafından desteklenen “21. Yüzyıl Öğrenme Ortaklığı” adlı proje 21. yy. becerilerinin kazandırılması için değerli bir örnektir. Araştırmanın amacı, ABD ve dünyada yaygın olarak uygulanan ve çeşitli ülkelerinde de örnek alınmaya ve eğitim sistemlerinde uygulanmaya başlayan bu gelişmelerin farkına varılmasını sağlamaktır.

Araştırmada tarama tekniklerinden betimsel araştırma tekniği kullanılmıştır. Araştırmada elektronik doküman analizi kullanılmış ve www.p21.org adresinden elde edilen bilgiler analiz edilmiştir. 21. yy. Çerçeve Ortaklığı olarak isimlendirilen bu projede 21. yüzyılda bir bireyin sahip olması gereken beceriler ve yeterlikler; Öğrenme ve Yenilik Becerileri, Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri, Yaşam ve Kariyer Becerileri ana başlıkları altında tanımlanmıştır.

Bu becerilerin dayandığı *anahtar konular*; “dil edinimi, okuma ve/ya dil sanatları, dünya dilleri, sanat, matematik, ekonomi, fen/ bilim, coğrafya, tarih, devlet ve vatandaşlık” olarak belirlenmiştir. Daha sonra bu anahtar kelimelere dayalı olarak, bu anahtar kelimeler içerisinde 21. yy. disiplinlerarası temalar belirlenmiştir. Bu *temalar*; “küresel farkındalık, girişimcilik-ekonomik ya da finansal okuryazarlık, vatandaşlık okuryazarlığı, sağlık okuryazarlığı ve çevre okuryazarlığıdır”.

Tüm bu yukarıda belirtilen temalar, anahtar konular ve beceriler ise “21. yy. destek sistemleri” üzerine inşa edilmiştir. Bir hiyerarşi içinde çalışan bu destek sistemleri; 21. yy. standartları, 21. yy. becerilerinin ölçme-değerlendirilmesi, 21. yy programı ve öğretimi, 21. yy. mesleki gelişimi, 21. yy. öğrenme çevresidir. Türk eğitim tarihinde Lalalık ve Atabeylik, Enderun, Dar’ül Muallimin, Köy Enstitüleri, Millet Mektepleri, Öğretmen Okulları, Eğitim Enstitüleri gibi örnekleri bulunan ve eğitimle ilgili orijinal çözümler üretildiği bilinen bir gerçektir. Çözüm arayışı içinde olan Türk eğitim sisteminde tasarlanan tüm gelişme ve değişimlerde P21 proje çerçevesinden yararlanması faydalı olabilir.

Anahtar Kelimeler: öğretim programı, öğretim, 21. yüzyıl, beceri

P21- 21st Century Skill Frameworks in Curriculum and Instruction (USA Practices)

Abstract

A strategic education project implemented in 21 states and supported by 33 institutions in the USA, the Project entitled "Partnership for 21st Century Learning" is an applied and valuable example for the program and instructions of skills. In the research, huge documents and information published and shared on the official web page of the project have been inquired and analyzed. Electronic document analysis technique was used in survey research techniques within descriptive research technique. This Project, describes *the skills* and competencies an individual should have in the 21st century: Learning and Innovation Skills, Information, Media and Technology Skills, Life and Career Skills.

Key issues on which these skills are based; "language acquisition, reading or language arts, world languages, art, mathematics, economics, science, geography, history, government and citizenship". Then, *inter disciplinary themes* in the 21st century have been identified based on these keywords. These the mesare; "global awareness, financial/ economic/ entrepreneurial literacy, civilliteracy, health literacy, environmental literacy.

All these themes mentioned above, key topics and skills are constructed over "**21. Century Support Systems**". These systems are respectively; 21st Century Standards, Assessment of 21st Century Skills, 21st Century Curriculum and Instruction, 21st Century Professional Development, 21st Century Learning

¹Doç. Dr. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Samsun, Türkiye, ddrismail@hotmail.com

*Bu araştırmanın özeti 5th International Conference on Curriculum and Instruction (26-28 October 2017)'de yayınlanmıştır.

Environments. The P21 project framework, which brings together the components of the education of the 21st century in a meaningful and systematic way, makes the students more individual and globally more prepared and equipped for life.

Key Words: curriculum, instruction, 21st century, skill

GİRİŞ

İnsan var olduğu andan itibaren, sürekli olarak öğrenir. Bu öğrenme; formal, informal ya da sargın olarak yaşam boyu durmadan devam eder. Dolayısıyla insanla birlikte var olan eğitim; hem insanı, hem toplumu, hem de insanın yaşadığı dünyayı doğrudan yada dolaylı olarak etkiler. İnsan bugün; geçmişle birlikte yaşar, ama aynı zamanda da geleceğini inşa eder. Global bir köy haline gelen dünyada, bilgi teknolojileri ve hız ile birlikte, eğitim yapılarında küresel düşünme ama yerel çözümler üretme önemli hale gelmektedir. Sadece insanlar değil; kurumlar, markalar, kültürler ve ülkeler de gelecek planlaması yapmak zorundadır. Bu nedenle eğitimciler eğitim ile ilgili olarak çeşitli öğrenme, öğretme becerileri, yaklaşımları, modelleri, kuramları geliştirme çabası içerindedirler. Son zamanlarda eğitim bilimlerinde ortaya çıkan yeni yaklaşımların, 21. Yüzyıl eğitim yeterlikleri ve beklentileri ile ilgili olduğu yadsınamaz bir gerçektir.

Dünyada ve Türkiye’de öne çıkan bu çalışmalar 21. yy. eğitim sisteminden beklentiler ve küresel yönelimler ile ilgili bazı ipuçları vermektedir. American Association of School Librarians (AASL)’nin belirlediği 21. Yüzyıl Öğrenen Standartları olarak bilinen ve 21. yy. yaşam boyu öğrenme standartları olarak da kabul gören bu standartlar dört boyutta 81 standardı içermektedir. Bunlar, araştırmak, eleştirel düşünmek ve bilgi edinmek (25 alt standart), sonuçlar çıkarmak, bilinçli kararlar vermek, bilgiyi yeni durumlara uygulamak ve yeni bilgi üretmek (17 alt standart), bilgiyi paylaşmak, demokratik toplum üyeleri olarak etik ve verimli katılımında bulunmak (19 alt standart), kişisel ve estetik gelişimi sağlamaya çalışmaktır (20 alt standart) (AASSL, 2017; Köğçe ve diğ. 2014).

Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) 21. Yüzyıl Öğrenci Profili (2011) araştırması 21. yy. eğitim sistemi ile ilgili bazı ipuçları vermektedir. Bu çalışmada öğrenci öğretmen ve yöneticilere anketler yapılmıştır. Dikkat çeken bazı bulgularda; ankete katılan 10912 öğretmenden %65’i “Türkiye Eğitim Sisteminin Küreselleşme Sürecinde Gerektiği Gibi Olmadığını” düşünmektedir. Yaklaşık %15’i ise kararsız olduğunu belirtmiştir. Bu öğretmenlerin %73’ü eğitimin öğrenci yetiştirmedeki felsefesini sorunlu olarak görmektedir. Bu öğretmenlerin %66’sı öğrencilerin evrensel değerleri yeterince edinemediğini, öğretmenlerin çoğu (%75) öğrenciler arasındaki kişisel farklılıkların dikkate alınmadığını ve eleştirel düşünmenin yeterince kazandırılmadığını, araştırma ve sorgulamaya sevk etmediğini (yaklaşık %80) belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %86’sı okulların uluslararası mesleki yeterlilikler kazandırmadığını, yaklaşık %73’ü ise öğrencilere sözlü ve yazılı ifade becerilerinin kazandırılmasında yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Sorumluluk, saygı, girişkenlik, duyarlılık, ahlak, dayanışma, üretkenlik, karar verme, problem çözme gibi birçok değer açısından öğrenciler genellikle yetersiz bulunmuştur. Okul yöneticilerinden alınan cevaplar da, öğretmen bulgularını destekler niteliktedir (MEB, 2011).

MEB Eğitim Araştırma ve Geliştirme Daire (EARGED) Başkanlığının 2001 yılında bir araştırma ekibine yaptırdığı “21. Yüzyıla girerken Türk Eğitim Sisteminin ihtiyaç duyduğu çağdaş öğretmen profili” çalışmasında; öğretmen adaylarında var olan “mevcut durum ve olması gereken durum” analiz edilmiştir. Öğretmen, öğrenci, veli müfettiş, okul idarecisi, üst düzey kurum yöneticileri, sivil toplum kuruluşları, öğretim elemanları, üniversite idarecilerine sordukları sorularda çağdaş öğretmen yeterlikleri; konu alanı, öğrenci (psikolojik) gelişimi, öğretimi planlama, öğretim stratejileri (yöntem-teknikler), bilimsel işlem becerileri, sınıf yönetimi/ sınıf içi etkinlikler, mesleki gelişim, sosyal/ çevresel boyut ve kişisel özellikler açısından irdelenmiştir. Elde edilen sonuçların çoğunda (alan hakimiyeti, öğrenci gelişimi, planlama, öğretim stratejileri, sınıf yönetimi, bilimsellik, etkinlikler, mesleki gelişim, sosyal

çevre, kişilik özellikleri gibi) çeşitli değişkenlere göre “var olan ve olması gereken durum” arasında anlamlı farklar ortaya çıkmıştır (EARGED, 2001).

Türkiye Yeterlikler Çerçevesinde (TYÇ, 2015) eğitim sistemi içerisinde ve diğer öğrenme ortamlarında kazanılan tüm yeterlilikler 1. seviyeden 8. seviyeye kadar sınıflandırmaktadır. Her seviyeyi “bilgi, beceri ve yetkinlik” açısından tanımlanmıştır. Bu 8 seviyeli yapının bileşenleri ise; ana yeterlikler, birim yeterlikler, özel amaçlı yeterlikler ve destekleyici yeterliklerdir. Her bireyin kazanması beklenen hayat boyu öğrenme becerileri için ise anahtar yetkinlikler tanımlanmıştır. Bu anahtar yetkinlikler; anadilde iletişim, yabancı dillerde iletişim, matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler, dijital yetkinlik, öğrenmeyi öğrenme, sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler, inisiyatif alma ve girişimcilik, kültürel farkındalık ve ifade şeklinde tanımlanmıştır. Bu yeterliklerin yerine getirilmesinden ise MEB, YÖK Başkanlığı, 5544 sayılı Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşlar sorumludur. Bu kapsamda Türk Eğitim Sisteminin yeterlikleri ve sorumlulukları da açıkça ortaya çıkmaktadır.

MEB Kalite Çerçevesinin genel hedefleri genel olarak şöyledir: a. Eğitim ve öğretim sisteminin genel hedeflerini belirgin hale getirmek ve kaliteyi artırmak, b. Eğitim ve öğretim sisteminin kalite standardını ve kriterlerini belirlemek, c. Eğitim ve öğretim sistemini uluslararası standartlara ulaştırmak, d. Eğitim ve öğretim sistemini şeffaflaştırarak hesap verebilirliği artırmak, e. Eğitim ve öğretim sisteminin güçlü ve zayıf taraflarını ölçümlerle belirlemek, f. Eğitim ve öğretim sistemini çıktılar üzerinden bütünsel olarak ölçmek ve değerlendirmek, g. Eğitim ve öğretim sistemindeki tüm aktörlerin performansını tespit etmek ve artırmak, h. Fırsat eşitliğini artırmak, i. Yeni strateji ve politikaları verilere dayalı hale getirmek, j. İdari ve mali kaynakları daha etkin ve verimli kullanmak (Milli Eğitim Kalite Çerçevesi, 2017). 21. yy. Çerçeve Ortaklığı projesinde de, 21. yüzyılda bir bireyin sahip olması gereken; öğrenme ve yenilik becerileri, bilgi, medya ve teknoloji becerileri, yaşam ve kariyer becerileri gibi ana becerilerin MEB Kalite Çerçevesi ile örtüştüğü görülmektedir.

Kuzey Amerika online öğrenme kurumunun (AmericanOLC 2017) raporuna göre, küresel farkındalık, kendi kendine öğrenme, öğrenciler için fırsatların çoğalması, bilgi ve iletişim teknolojilerinin (ICT) artması, problem çözme becerilerinin artması, bireysel sorumluluk ve özyönetim becerilerinin 21. yy. da önem kazanacağı öngörülmektedir.

Son 15 yıldır sürekli geliştirilen ve yenilenen öğretim programlarında ortak yada temel beceriler adı altında bazı öğrenme ve düşünme becerilerinin ortak öğrenme alanları olarak belirlendiği (MEB,TTKB 2017; P21 2017; e-CF 2017) gözlenmektedir. 2017-2018 öğretim yılından itibaren uygulamaya giren yenilenen öğretim programlarının yapısı ve işleyişi, programın temel felsefesi, programın amaçları, öğrenciye kazandırılacak beceriler, değerler eğitimi, ölçme-değerlendirme yaklaşımı (MEB TTKB 2017) gerek okulun tüm işleyişini, gerek merkezi sınavları, gerekse toplumu doğrudan etkileyeceği beklenen bir gerçektir.

Teknolojik gelişme, eğitim ortamları, uygulamalı eğitim, interaktif/ etkileşimli/ uzaktan eğitim, yöneltme, bilgiye ulaşma- bilgi kaynağı, küreselleşme- uluslararası eğitim, sınavlar ve ölçme-değerlendirme, ticarileşme ve ekonomik, kültür-toplum-sosyallik, eğitim sistemi/ yaklaşımı, öğrenme, öğrenmeyi düşünme becerileri, değerler eğitimi, dil temalarının 21. yy. eğitimi için belirleyici kavramlar olacağı söylenebilir.

Tüm bu yenilik ve gelişmelerle birlikte yeni problemlerin ortaya çıkacağı da kesindir. Yeni eğitim ortamlarının (teknolojik, yönetim, yeterlik, güvenlik vb.) kendine özgü sorunları, yazılım ve robotların bazı alanlarda öğretmenin yerini alması, yüz yüze eğitimin azalması ve öğretimin ruhsuzlaşması, gerçek dünyadan uzak-sosyalleşmemiş bir gençlik, yabancı dilin zorunlu olması, bireyselleştirilebilen programların değerlendirilme zorlukları ve programların yeniliklerin gerisinde kalması ve eğitimin iş gücü sağladığı etkisinin azalması gibi sorunların da 21. yy. eğitimi ile birlikte gelen, yeni ve farklı sorunlar olacağını şimdiden kestirmek zor değildir. Buradaki asıl büyük soru; ‘biz geleceğin eğitimine ne kadar hazırız?, beklentilerin neresindeyiz?, sorusudur. Çünkü geleceğe hazırlanmanın; dinamik bir program, alternatif öğrenme-öğretme ortamları, uluslararası yeterlikler, alternatif yeni uygulamalar, teknoloji ile donanmış bir alt yapı

ve kalite ile gerçekleştirebileceği açıktır. İşte tüm bu görünen ihtiyaçlar ve bunların çözümü için 21. Yüzyıl Öğrenme Çerçevesi Projesi, ülkemiz eğitim politika yapımcılarına ve uzmanlarına örnek olabilir.

Yukarıdaki bilgilere dayalı olarak bu çalışmanın amacı, sadece ABD’de değil dünyanın çeşitli ülkelerinde de örnek alınmaya ve eğitim sistemlerinde uygulanmaya başlanan ve proje web sayfasından tüm bilgileri paylaşılan "Partnership for 21st Century Learning (P21) / Program ve Öğretimde 21. Yüzyıl Beceri Çerçevesi" adlı çok yaygın ve büyük bir program uygulamaları ile ilgili gelişmelerin farkına varılmasını sağlamaktır.

YÖNTEM

Araştırmada tarama araştırma tekniklerinden betimsel araştırma tekniği kapsamında elektronik olarak doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırmada projenin resmi web sayfasında (P21 Headquarters, 2017) yayınlanan ve paylaşılan birçok doküman ve bilgiler incelenmiş ve analiz edilmiştir. Doküman analizi algıların, olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik olarak kullanılmış ve betimsel analiz yapılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2008). İhtiyaç duyulan her türlü bilgi ve veriler www.p21.org adresinden elde edilmiş ve epistemolojik olarak analiz edilmiştir (Turgut, 2012, 239; Ekiz, 2013, 70-72). Elektronik olarak elde edilen bu bilgilerin analiz edilmesinde projenin boyutları olan "21. yy. becerileri, bu becerilerin dayandığı anahtar konular, disiplinlerarası temalar ve 21. yy. destek sistemleri" temel tema olarak belirlenmiş ve çözümlemesi yapılmıştır. Araştırılmak istenen konuya ilişkin her türlü metin/şekil vb. her türlü doküman açık olarak bir kaynaktan vardır, görülür ve açıkça analiz edilebilir. Analiz birimi olarak 21. Yüzyılın Öğrenme Çerçevesinin boyutları ve alt becerileri alınmıştır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Erkan Akgün, Karadeniz, Demirel, 2008: 256; P21 Headquarters, 2017). Bu analizde daha önceden projede belirlenmiş bir tematik çerçeve olduğu için betimsel olarak elektronik metin içeriği analiz (Karataş, 2015) edilmiştir. Şekil 1’de görülen tematik çerçeveye göre veriler işlenmiş, bulgular, tanımlanmış ve yorumlanmıştır. Yapılan analizlerin güvenilirliği (teyit edilebilirlik) için; soru maddeleri hazırlandıktan sonra, yapılan analizler ve çeviriler ile ilgili bir dil bilimci ve bir eğitim bilimleri uzmanı olan iki öğretim üyesinin görüşü alınmıştır (Glesne, 2014; Saban ve Ersoy, 2016). Araştırmacının ölçmeyi düşündüğü şeyi başka özelliklere karıştırmadan ‘gerçekten’ gözlemlemesi, araştırma bulgularının kendi içinde tutarlı ve anlamlı olması, sonuçların inandırıcılığı; ölçme aracının geçerliği (inandırıcılık) ile ilgilidir (Başkale 2016). İçerik analizinde kullanılan boyutların kapsamının; literatür, web sayfası, araştırma problem ve araştırmanın amacı ile doğrudan örtüştüğü söylenebilir. Tüm bu analizler için yaklaşık beş ay bir süre harcanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde 21. Yüzyıl Öğrenme Çerçevesi ve boyutları ile ilgili bulgular ile Türkiye’de (2017-2018 Eğitim Öğretim Yılından İtibaren) güncellenen öğretim programları ile ilişkisi sunulmuştur.

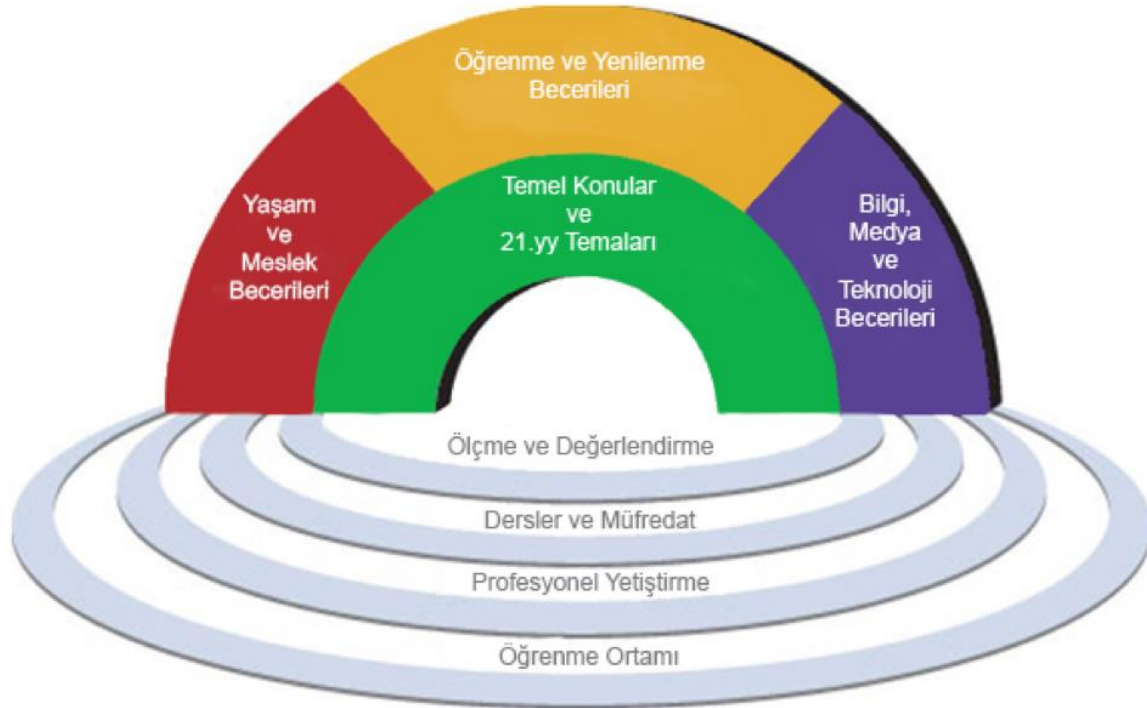
21. Yüzyıl Öğrenme Çerçevesi (Framework for 21st Century Learning)

21. Yüzyılın Öğrenme Çerçevesi (Framework for 21st Century Learning) ise, 21. yüzyılın öğrenme çıktılarının gerçekleşmesi, öğrencilerin iş, yaşam ve vatandaşlık konularında başarılı olmaları, ihtiyaç duydukları bilgi ve becerileri edindirmek için; öğretmenler, eğitim uzmanları ve iş dünyası liderleri tarafından geliştirilmiştir (P21 Leadership States 2017).

Amerika Birleşik Devletleri’nde 21 eyalette uygulanan ve 33 kurum tarafından desteklenen bir stratejik eğitim projesi olan "Partnership for 21st Century Learning (P21)/ 21. Yüzyıl Öğrenme Ortaklığı" adlı proje (P21 Leadership States, 2017), 21. yy. becerilerinin program ve öğretimde uygulamalı ve değerli bir örnektir.

Öğretimde uygulayıcıların (öğretmenlerin ve okulların) akademik konularda bütünleşmelerine yardımcı olmak için, "21st Century Learning Framework" olarak bilinen ortak bir vizyon

geliştirilmiştir. Bu çerçeve, öğrencilerin iş ve yaşamda başarılı olmaları için sahip olması gereken becerileri, bilgileri ve yeterlikleri içermektedir. Bu çerçeve; içerik bilgisi, temel öğrenme becerileri uzmanlığı ve dil yeterliklerinin karışımıdır. Bu 21. yüzyıl becerileri, tüm öğrenciler arasında anahtar bilgi ve anlayışın geliştirilmesini sağlamaktadır. Bu bilgi ve anlayış; eleştirel düşünme ve etkili iletişim üzerine kurulmuştur. Günümüz dünyasında öğrenciler de, bu anahtar yeterlikler bağlamında; eleştirel düşünme, problem çözme, iletişim ve işbirliği gibi temel becerileri öğrenmelidir. Bir okul ya da sistem bu temel (standartlar, değerlendirmeler, müfredat ve öğretim, mesleki gelişim ve öğrenme ortamları) üzerine kurulduğunda; öğrenciler öğrenme sürecine daha yoğun bir şekilde katılır ve bugünün küresel ekonomisinde başarılı olmaya hazırlanan mezunlar olurlar. Şekilde de net olarak görüldüğü gibi; tüm bileşenler 21. yüzyılın öğretim ve öğrenme sürecinde tamamen birbirine bağlı olarak çalışmaktadır.

Şekil 1: 21. Yüzyıl Öğrenme Çerçevesi, Öğrenme Çıktıları ve Destek Sistemleri,

(21st Century Student Outcomes and Support Systems, 2017, Framework for 21st Century Learning, 2017)

Model de P21 Çerçevesindeki gökkuşağının renkli kemerleri “öğrenme çıktıları” (learning outcomes), alttaki gri renkli havuzlar ise “destek sistemlerini” (supportsystems) temsil etmektedir. Modeldeki her bir bileşen; 21. yüzyıl öğrenme ve öğretme sürecinde birbirine bağlı olarak çalışmaktadır.

Partnership for 21st Century Learning (2017) projesi USA’da 21 eyalette uygulanan ve 33 kurum tarafından desteklenen çok büyük bir stratejik eğitim projesi girişimidir. Buna projede bireyin sahip olması gereken beceriler ve yeterlikler şöyledir:

a - Öğrenme ve Yenilik (4C) Becerileri

21. yüzyılda gittikçe daha karmaşık bir yaşam ve çalışma ortamlarına hazırlanan öğrenciler için; Öğrenme ve yenilik becerilerine olan ilgi artmaktadır. Eleştirel ve yaratıcı düşünme, iletişim ve işbirliğine odaklanma, öğrencileri geleceğe hazırlamak için çok önemli beceriler olarak ortaya çıkmaktadır.

Eleştirel düşünme ve problem çözme becerileri (Critical thinking and problem solving)

Etkili akıl yürütme

- Duruma uygun olarak çeşitli akıl yürütme tiplerini (tümevarım, tümdengelim vb) kullanma.
- Karmaşık sistemlerde genel sonuçların elde edilmesi öğelerin birbiriyle nasıl etkileşimde bulunduğunu analiz etme.

Yargılama ve karar verme

- Kanıt, argüman, iddia ve inançlar etkili bir şekilde analiz etme ve değerlendirme,
- Başlıca alternatif bakış açılarını analiz etme ve değerlendirme,
- Görüş ve bilgiler arasında ilişkiler kurma ve sentez yapma,
- Analizlere dayalı olarak bilgileri yorumlama ve sonuç çıkarma,
- Öğrenme deneyimleri ve süreçleri üzerine eleştirel ve yansıtıcı olarak düşünme.

Problem çözme

- Bilinmeyen farklı türde sorunları hem klasik hem de yenilikçi yollarla çözme.
- Çeşitli bakış açılarını içeren ve daha iyi çözümler üreten önemli soruları sorma.

Yaratıcı düşünme ve yeniliği uygulama becerileri (creativity and innovation)

Yaratıcı düşünme

- Çeşitli fikir oluşturma tekniklerini (beyin fırtınası gibi) kullanın,
- Yeni ve değerli fikirler üretin,
- Yaratıcı çabaları en üst düzeye çıkarmak için, kendi fikirlerinizi ayrıntılayın, analiz edin ve değerlendirin.

Başkaları ile yaratıcı çalışmalar yapma

- Başkaları için yeni fikirler geliştirmek, uygulamak ve etkili olarak iletişim kur,
- Yeni ve farklı düşüncelere farklı olma ve duyarlı olma; girdi ve dönütleri izle,
- Yenidünyanın limitleri anlayıp işlerinde yeni fikirlere adapte olmak için yaratıcı ve orijinal ol,
- Başarısızlığı, hataları, küçük başarıları öğrenmek ve inovasyon için uzun vadeli bir fırsat olarak görün.

Yenilikleri uygulama

- Yeniliğin uygulandığı alana katkı sağlamak için yaratıcı fikirler üzerinde hareket edin.

İletişim becerileri: (Communication skills)

Açıkça iletişim kurma

- Düşünce ve fikirleri sözel yazılı yada yazılı olmayan iletişim becerileri ile çeşitli biçim ve bağlamlarda ifade eder,
- Bilgi, değerler, tutumlar ve niyetler de dâhil olmak üzere bir mesajın anlamını çözmek için etkili bir şekilde dinleyin,
- İletişim kurarken bir dizi amacınız olsun (örn. bilgilendirmek, eğitmek, motive etmek ve ikna etmek için),
- Birden fazla medya ve teknolojiye yararlanın ve etkilerini öncelik sırasına göre değerlendirin,
- Farklı ortamlarda etkili iletişim kurun (çok dilli iletişim dâhil).

İşbirliği becerileri (collaboration)

Başkaları ile işbirliği yapma

- Çeşitli ekiple etkin ve saygın bir şekilde çalışabilme becerisi sergilemek,
- Ortak bir hedefi gerçekleştirmek için esneklik ve isteklilik alıştırmaları yapın,
- Birlikte çalışma sorumluluğunu üstlen ve her takım üyesinin yaptığı bireysel katkılara değer ver.

Öğrenme ve yenilikçilik becerileri tüm dünyada eğitim programlarının tüm çeşitlerini doğrudan yada dolaylı olarak etkilemektedir. Akıl yürütme, sistemli düşünme, yargılama, karar verme ve problem çözme becerilerinin tümünü kapsayan; “eleştirel düşünme becerileri” ile yaratıcı olma, başkaları ile yaratıcı çalışmalar yapma ve yenilikleri farklı alanlara uygulama becerilerini kapsayan “yaratıcı düşünme becerileri” tüm derslerin ortak öğretim alanları olmuştur. Sosyal yapılandırıcılığın ve Türkiye’de güncellenen-yenilenen öğretim programlarının önemli bir boyutu olan iletişim ve işbirliği becerileri de; P21 projesinde “öğrenme-yenilik becerilerinin” önemli bir bileşeni olarak sistemde yerini almıştır. Nitekim Türkiye’de 2005 ve 2017 tarihlerinde değiştirilen öğretim programlarında da bu becerileri “temel ortak beceriler” başlığı altında görmek mümkündür.

b-Bilgi, Medya ve Teknoloji Becerileri

Teknoloji ve medyayla zenginleşen günümüz ortamlarında

- 1) bol miktarda bilgiye erişme,
 - 2) teknoloji araçlarındaki hızlı değişimler ve
 - 3)Yüksek düzeyde işbirliği ve bireysel katkıda bulunma becerisi.
21. yüzyılda etkili olabilmek için, vatandaşlar ve çalışanların; bilgi, medya ve teknolojiyi üretebilir, değerlendirebilir ve etkin bir şekilde kullanabilir olması gerekmektedir.

Bilgi okur-yazarlığı

Bilgiye ulaşma ve değerlendirme

- Bilgi ve kaynaklarına (zaman ve kaynak açısından) etkili erişim,
- Bilgiyi eleştirel ve yetkin bir şekilde değerlendirme.

Bilgiyi kullanma ve yönetme

- Bilgiyi eldeki sorun için doğru ve yaratıcı bir şekilde kullan,
- Bilginin akışını çeşitli kaynaklardan yönetin,
Bilgi erişimini ve kullanımını çevreleyen etik/yasal konular hakkında temel bir anlayış uygulayın.

Medya Okur-Yazarlığı (P21 Media Literacy, 2017)

Medya analizi

- Medya mesajlarının nasıl, neden ve hangi amaçlarla oluşturulduğunu anla,
- Bireylerin mesajları farklı şekilde nasıl yorumladığını, değerlerin ve bakış açısının nasıl değiştiğini ve medyanın inançları ve davranışları nasıl etkilediğini incele,
- Medya erişimi ve kullanımı ile ilgili etik/yasal konuları fark edin.

Medya ürünleri yarat

- En uygun medya oluşturma araçlarını seç; tüm özellikleri ve koşullarını anla,
- Çok kültürlü ve farklı ortamlarda en uygun ifadeleri ve yorumları kullanın

Bilgi ve iletişim teknolojileri (ICT) okur-yazarlığı

Teknolojiyi etkili olarak kullan

- Bilgiyi iletme, araştırmak, düzenlemek ve teknolojiyi bir araç olarak kullan,
- Dijital teknolojileri ve sosyal ağları; bilgiye erişmek, bilgiyi yönetmek, ilişkilendirmek, değerlendirmek ve oluşturmak için etkili bir biçimde kullanın,
- Bilgi teknolojilerinin temel kullanım ile ilgili yasal ve etik konular hakkında farkındalık oluşturun.

Artık dünyada salt okuma- yazma ve dört işlem becerileri, yaşam yeterlikleri için yeterli değildir. Anadil okuryazarlığının yanında; bilgi okuryazarlığı, bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı, bilim okuryazarlığı, matematik okuryazarlığı, sanat okuryazarlığı, yabancı dil okuryazarlığı gibi birçok alanda yeterlikler tanımlanmıştır. Bir çığ gibi büyüyen bilgi birikimi içerisinde boğulmamak için “bilgiye ulaşma, kullanma, yönetme ve değerlendirme becerilerinin”

kazandırılması için ara disiplinler yada temel öğrenme alanları adı altında bu beceri ve yeterlikler öğretim programlarında tüm derslerin ortak konusu olarak yer almaya başlamıştır. Yaşamımızda her geçen gün daha çok yer tutan medya ve medya teknolojilerinin doğruluğu, mesajlar, imajlar, ifadeler, hayatımıza etkileri vb. farkına varılması, üzerinde düşünülmesi ve dijital teknolojileri, sosyal ağları etkili bir biçimde kullanılması zorunlu bir öğrenme yeterliği olarak ortaya çıkmıştır.

c- Yaşam ve Kariyer Becerileri

Bugünün öğrencilerinin, karmaşık yaşam ve çalışma ortamlarında başarılı olabilmeleri için düşünme becerilerinin, içerik bilgisinin, sosyal ve duygusal yeterliliklerin geliştirilmesi gerekmektedir. P21'in Temel Yaşam ve Kariyer Becerileri şunlardır:

Esneklik ve uyum (Flexibility & adaptability)

Değişime uyum gösterme

- Çeşitli mesleki sorumluluk, roller, program ve içeriğe adapte olmak ,
- Belirsizlik ve değişen önceliklerin olduğu ortamlarda etkili bir şekilde çalışma.

Esnek olma

- Geribildirim etkin bir şekilde kullanın,
- Olumlu eleştiri, övgü, geri bildirim kullanın,
- Özellikle çok kültürlü ortamlarda uygulanabilir çözümlere ulaşmak için çeşitli görüşleri ve inançları anla ve dengele.

Girişimcilik ve öz-yönelim (Initiative & self direction)

Hedefleri ve zamanı yönetin

- Somut ve somut başarı kriterleri ile hedefler belirleme,
- Taktik (kısa vadeli) ve stratejik (uzun vadeli) hedeflerin dengelenmesi,
- Zamanı ve iş yükünü verimli bir şekilde yönetin.

Bağımsız çalışma

- Görevlerini dolaylı olarak izle, tanımla ve tamamla.
- ##### *Kendini yöneten öğrenciler olabilmek*
- Kendi öğrenme becerilerini keşfetmek ve genişletmek için standartlar veya müfredatın ötesine geçmek,
 - Beceri düzeylerini yükseltmek için inisiyatifi gösterme,
 - Hayat boyu öğrenme konusunda kararlı olmak için geçmiş deneyimler üzerine eleştirel düşünerek gelecekteki ilerlemeyi hedefler.

Sosyal ve kültürlerarası beceriler (Social& cross-cultural skills)

Başkaları ile etkili etkileşim

- Uygun olan dinleme ve konuşma zamanını bilme,
 - Kendini saygın ve profesyonel bir tavırla ifade et.
- ##### *Çeşitli takımlarda etkili çalışma*
- Kültürel farklılıklara saygı duyun, sosyal ve kültürel geçmişe sahip insanlarla etkili bir şekilde çalışın,
 - Farklı fikir ve değerlere karşı açık görüşlü olma,
 - Yenilik ve kalite için sosyal ve kültürel farklılıklardan yararlan.

Üretkenlik ve mesuliyet (Productivity & accountability)

Projeleri yönetin

- Baskı ve engeller karşısında bile karşılanabilir hedefleriniz olsun,
- Amaçlanan sonuca ulaşmak için işe önceliklerinizi planlayın ve yönetin.

Sonuçlar üretin

- Kaliteli ürünler elde etmek için ek çaba sarfedin,
 - Çalışmalarında pozitif ve etik ol,
 - Zamanını ve projelerini etkili kullan,
 - Çoklu yönlü çalış,
 - Tam zamanında, güvenilir ve aktif katılım sağlayın,
 - Sunumunu profesyonelce ve uygun bir şekilde sun,
 - Ekiplerle etkili bir şekilde işbirliği yapın,
 - Ekipteki çeşitliliğine saygı gösterin,
 - Sonuçlardan sorumlu ol.

Liderlik ve sorumluluk (Leadership & responsibility)

Diğerlerine rehber ve önder olma

- Başkalarını bir hedefe doğru yönlendirmek için kişilerarası problem çözme becerileri kullan,
- Ortak hedefe ulaşmak için başkalarının güçlü yönlerinden yararlanın,
- Başkalarına, örnek ol ve herkesin ellerinden geleni yapmalarını sağla.,
- Etkili bir bütünlük ve etik davranış sergileme.

Başkalarına karşı sorumlu olma

- Toplumun çıkarlarını gözетerek sorumlu davranın.

Öğrenme sadece örgün eğitim kurumları ile sınırlı değildir. İnsan her yaşta öğrenir. Gerek formal eğitim içerisinde örgün yada yaygın olarak, gerek informal olarak, gerekse sargın olarak öğrenme yaşam boyu devam eder. Yaşamda; değişikliklere uyum gösterme, esnek olma, hedef belirleme, zamanı yönetme, bağımsız çalışma, başkaları ile etkili iletişim kurma ve birlikte çalışma, proje ve çözüm üretme, sorumluluk ve lider olma; yaşam boyu ihtiyaç duyduğumuz temel becerilerdir. Bu nedenle P21 projesinde olduğu gibi, bu becerilerin birçoğu dünyadaki birçok öğretim programında yerini almaya başlamıştır.

d1-Anahtar Disiplinler

Bu becerilerin dayandığı Anahtar Disiplinler; dil edinimi, okuma ve dil sanatları, dünya dilleri, sanat, matematik, fen/bilim, coğrafya, tarih, devlet ve vatandaşlık olarak belirlenmiştir.

21. Yüzyıl temaları ve içerik bilgisi (Content knowledge and 21st century themes)

21. yüzyıldaki öğrenciler için temel temalar ve konular şunlardır:

- dil edinimi, okuma ve dil sanatları,
- dünya dilleri,
- sanat,
- matematik,
- fen/ bilim,
- coğrafya,
- tarih,
- devlet ve vatandaşlık.

d2-21. Yy. Disiplinlerarası Temalar

Daha sonra bu anahtar kelimelere dayalı olarak, bu anahtar kelimeler içerisinde 21. yy. disiplinlerarası temalar belirlenmiştir. Bu Temalar; küresel farkındalık, girişimcilik-ekonomik ya da finansal okuryazarlık, vatandaşlık okuryazarlığı, sağlık okuryazarlığı ve çevre okuryazarlığıdır. Tüm bu yukarıda belirtilen temalar, anahtar konular ve beceriler ise "21. yy. destek sistemleri" üzerine inşa edilmiştir. Bu sistemler en üstten/en dar olandan, en aşağı ve kapsayıcı olana doğru bir hiyerarşi içindedir. Bu konulara ek olarak, programda 21. yüzyılın disiplinlerarası temalarına yer verilmiştir. Bu bağlamda okulların temel yeterliklere odaklanması gerektiği düşünülmektedir.

Küresel farkındalık (Global awareness):

- Küresel konuları anlamak ve çözmek için 21. yüzyıl becerilerini kullanma,
- Çeşitli kültürleri, dinleri ve yaşam biçimlerini temsil eden bireylerle karşılıklı saygı ve açık diyalog ruhuyla öğrenme ve işbirliği içinde çalışma,
- Diğer ulusların ve kültürlerin anlaşılması (İngilizce olmayan dillerin kullanımı da dahil olmak üzere).

Mali, ekonomik, iş dünyası ve girişimcilik ile ilgili okuryazarlık (Financial, economic, business and entrepreneurial literacy)

- Kişisel tercihlerin nasıl yapılacağını bilmek,
- Toplumda ekonominin rolünü anlama,
- İşyeri verimliliğini ve kariyer seçeneklerini artırmak için girişimciği kullanmak.

Sivil okuryazarlık (Civic literacy)

- Sivil yaşama etkin bir şekilde katılmak için bilgilendirme yollarını ve kamu hizmetlerini bilmek,
- Yerel, ulusal ve küresel düzeyde vatandaşlık hak ve sorumluluklarını yerine getirme,
- Vatandaşlık haklarının yerel ve küresel etkilerini anlamak.

Sağlık okuryazarlığı (Health literacy)

- Temel sağlık bilgi ve servislerini bilme, anlama, yorumlama; bu bilgileri ve hizmetleri geliştirici yöntemleri kullanma,
- Diyet, beslenme, egzersiz, riskten kaçınma ve stres azaltma gibi koruyucu fiziksel ve zihinsel sağlık önlemlerini alma,
- Sağlıkla ilgili doğru kararlar vermek için mevcut bilgileri kullanma,
- Kişisel sağlığını ve aile sağlığı izleme,
- Ulusal ve uluslararası halk sağlığı ve güvenliği konularını anlama.

Çevre okuryazarlığı (Environmental literacy)

- Hava, iklim, toprak, gıda, enerji, su ve ekosistemlerle ilgili çevre koşullarını bilmek ve anlamak,
- Toplum doğaya etkilerini anlama (örneğin, nüfus artışı, kaynak tüketim oranı vb.),
- Çevre sorunlarını araştır, analiz et ve etkili çözümler üretme,
- Çevresel sorunlara yönelik bireysel ve toplumsal önlemler alma.

İlkokul, ortaokul ve lise seviyesindeki örgün eğitim programlarında; dil edinimi, okuma ve dil sanatları, dünya dilleri, sanat, matematik, fen/ bilim, coğrafya, tarih, devlet ve vatandaşlık vb. “derslerin içinde” öğrenciler; küresel farkındalık, girişimcilik-ekonomik ya da finansal okuryazarlık, vatandaşlık okuryazarlığı, sağlık okuryazarlığı ve çevre okuryazarlığı “disiplinlerarası tema” olarak kazandırılmaktadır. Derslerin işlenişinde, disiplinlerarası tema ilişkilendirmeleri Türkiye’de ilk kez 2005 programları ile gündeme gelmiş ve 7 adet disiplinlerarası alan belirlenmiştir. P21 projesi de (Şekil 1’de gökkuşuğu şeklinde gösterildiği gibi) öğrenme ve yenilik becerileri, bilgi-medya ve teknoloji becerileri, yaşam ve kariyer becerilerinin tümünün; “anahtar disiplinler ve disiplinlerarası temalar” altında kazandırılması şeklinde tasarlanmıştır.

e-21. Yy. Destek Sistemleri

P21 projesi, anahtar disiplinler ve disiplinlerarası temalar üzerine kurgulanan; öğrenme ve yenilik becerileri, bilgi-medya ve teknoloji becerileri, yaşam ve kariyer becerilerinin tümünün etkin bir şekilde gerçekleşmesi için “21. yy destek sistemleri” oluşturmuştur. Bu sistem yakından-uzaya doğru; ölçme-değerlendirme, program ve öğretim, mesleki gelişim ve öğrenme çevresi destek sistemlerinden oluşmaktadır.

21. yy. Standartları, 21. YY. Becerilerinin Ölçme-Değerlendirilmesi

21. yy. standartları (21st century standards)

- 21. yüzyıl becerileri, içerik bilgisi ve uzmanlık alanlarına odaklanın,
- Akademik konuların yanı sıra 21. yüzyıl disiplinlerarası temaları arasında da bir anlayış oluşturun,
- Sığ bilgi yerine, derin anlayışı vurgulayın,
- Öğrencileri, okulda, işte ve yaşamda karşılaşacakları gerçek veriler araçlar ve uzmanlarla buluşturun. Çünkü öğrenciler, aktif olduklarında en iyi öğrenirler,
- Birden fazla uzmanlık bilgisine başvurun.

21. yy. Becerilerinin değerlendirilmesi (Assessment of 21st century skills)

- Yüksek kaliteli standartlaştırılmış testler de dahil olmak üzere, sınıfta biçimlendirici ve sonuca dönük değerlendirmeyi birlikte kullanın.
- Günlük öğrenme kazanımları ve performansları hakkında öğrencilere geri bildirimlerde bulunun,
- 21. yüzyıl yeterlik düzeylerin ölçen biçimlendirici (formative) ve sonuç (summative) değerlendirme dengesini sağlayan, teknoloji destekli ölçmeler yapın,
- 21. yüzyıl becerilerinin kazanımlarını gösteren öğrenci portfolyolarını oluşturun,
- Eğitim sisteminin etkililiğini değerlendirmek üzere 21. yüzyıl öğrenci yeterliliğini ölçmek için üst düzey (vitrin) portfolyo oluşturun.

21. yy. programı ve öğretimi (21st century curriculum and instruction)

- 21. Becerileri bağlamında yüzyıl disiplinlerarası 'temalarını' ve 'ana konularını' birbirine karıştırmadan öğretme,
- 21. yy. yeterlikleri ve içerik alanlarının öğretimi için, tüm dünyaya uygulama fırsatları sunma,
- Sorgulama ve probleme dayalı yenilikçi öğrenme yöntemlerini ve öğretim teknolojilerini birlikte kullanarak; yüksek düzey düşünme becerilerini edindirme,
- Okul duvarlarının ötesine geçerek, toplum kaynaklarını da eğitim amacıyla kullanmayı teşvik etme.

21. yy mesleki gelişimi (21st Century Professional Development)

- Öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerini, araçlarını ve öğretim stratejilerini sınıf uygulamalarına uygulama yollarını vurgula ve onlara hangi etkinlikleri yapabilecekleri hakkında yardımcı olma,
- Proje odaklı öğretim ile direkt öğretimin dengelenmesi,
- Konuya ilişkin daha derin bir anlayışın aslında problem çözme, eleştirel düşünme ve diğer 21. yüzyıl becerileri ile nasıl artırabileceğini gösterme,
- Öğrencilerin 21. yüzyıl becerilerinin kullanılmasını teşvik eden öğretmenler için sınıf içi uygulamalar oluşturma,
- Öğretmenlerin; öğrencilerin öğrenme stillerini, zekâlarını, güçlü ve zayıf yönlerini tanımlama yeterliliğini artırma,
- Öğretmenlerin (farklı öğrencilere ulaşmak için) çeşitli öğretim ve ölçme/ değerlendirme stratejilerini kullanma becerilerinin gelişmesi için destekleyici ortamlar yaratma,
- Öğrencilerdeki 21. yüzyıl becerileri kazanımlarının sürekli değerlendirilmesini destekleme,
- Yüz yüze, sanal ve harmanlanmış iletişim çeşitlerini kullanarak, uygulayıcı toplulukları arasındaki bilgi paylaşımını cesaretlendirme,
- Ölçeklendirilebilir ve sürdürülebilir bir mesleki gelişim modeli kullanma.

21. yy öğrenme çevresi (21st Century Learning Environments)

- 21. yüzyıl becerilerinin öğrenilmesini destekleyecek uygulamalar, insan desteği ve fiziksel ortamlar yaratın,

- 21. yüzyıl becerilerini sınıf uygulamasına entegre etmesini sağlayan; ortak çalışmaları, en iyi uygulamaları paylaşın; eğitimcilerin mesleki topluluklarını destekleyin,
- Öğrencilerin gerçek yaşam bağlamlarında 21. yüzyıl becerilerinin öğrenilmesini sağlayın (ör. proje tabanlı öğretim vb.),
- Kaliteli öğrenme araçlarına, teknolojilere ve kaynaklara adil erişim izini verin,
- 21. Yüzyıl becerilerinin kazandırılmasında kullanılacak olan; grup, takım veya bireysel öğrenim ortamları (iç mimari tasarımlar) oluşturun,
- Öğrenmede; hem yüz yüze, hem de çevrimiçi olarak uluslararası katılımı destekleyin.

P21 projesinin çalışmasını kolaylaştıran temel bileşenlerden oluşan; alternatif, çoklu ve dinamik bir ölçme ve değerlendirme yapısı, sürekli gelişime açık bir program ve öğretimi, öğrencilerin ilgileri, yöneltilmesi ve mesleki gelişimleri ile teknolojik ve sosyal okul dışı tüm faaliyetler, bu sistemin etkili bir şekilde çalışmasını sağlayan destek sistemleridir. Bu destek sistemleri adeta bir atmosfer tabakası gibi tüm sistemi kuşatmakta ve tüm bileşenler üzerinde her zaman etkin rol almaktadır. Nitekim dünyanın her yerindeki öğretmenler bilirler ki; öğrenme sadece sınıfta yada okulda, dört duvar arasında, sadece belli bir süre ve ders ile yada kitap, web gibi belli kaynaklarla sınırlandırılmayacak kadar geniş bir kavramdır. Öğrencilerde kazandırılması hedeflenen; öğrenme ve yenilik becerileri, bilgi-medya ve teknoloji becerileri, yaşam ve kariyer becerileri, anahtar disiplinler ve disiplinlerarası temaların tümünün gerçekleşmesi için; ders sonrası ve okul dışı tüm tamamlayıcı etkinlikler/ faaliyetler işe koşulmalıdır. İşte P21 projesindeki; ölçme ve değerlendirme, program ve öğretimi, mesleki gelişim ve birçok alternatif sunan öğrenme çevresi boyutları; eğitimi yaşam içerisine taşımakta ve bir hayat tarzı olarak kalıcı ve faydalı hale getirmektedir.

(P21) 21. Yüzyılın Öğrenme Çerçevesi ve Türkiye’de (2017-2018 Eğitim Öğretim Yılından İtibaren) Güncellenen Öğretim Programları

Yenilenen öğretim programlarında; öğrenci yeterlilikleri, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde tanımlanmış sekiz anahtar yeterlilik, "Milli Eğitim Kalite Çerçevesi", "2015-2019 MEB Stratejik Plan", "2023 TÜBİTAK Vizyon Belgesi", "21. Yüzyıl Becerileri", "Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı", "Değerler Eğitimi", "Hayat Becerileri" gibi kaynaklara başvurulmuştur.

Türkiye’de (2017-2018 Eğitim Öğretim Yılından İtibaren) Güncellenen Öğretim Programlarında Tanımlanan Temel Beceriler:

1. Anadil Okuryazarlığı
2. Beden Eğitimi ve Spor Yeterlilikleri
3. Bilgi Okuryazarlığı
4. Bilgi ve İletişim Teknolojileri Okuryazarlığı
5. Bilim Okuryazarlığı
6. İnsan Hakları ve Demokratik Duyarlılık Yeterlilikleri
7. Matematik Okuryazarlığı
8. Öğrenme Yeterlilikleri
9. Öz Farkındalık
10. Sanat Yeterlilikleri
11. Temel Hayat Yeterlilikleri
12. Yabancı Dil Okuryazarlığı ve Yeterlilikleri
13. Yurttaşlık Bilgisi ve Bilinci (MEB, TTKB, 2017).

Türkiye’de (2017-2018 Eğitim Öğretim Yılından İtibaren) Güncellenen Öğretim Programlarında Tanımlanan Ortak Değerler

Tablo 1: Derslere Göre Kazandırılacak Değerler (5-8. Sınıf) (MEB, TTKB, 2017)

<u>Sosyal Bilgiler</u>	adalet, aile birliğine önem verme, bağımsızlık, barış, bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, duyarlılık, dürüstlük, estetik, eşitlik, özgürlük, saygı, sevgi, sorumluluk, tasarruf, vatanseverlik, yardımseverlik
<u>Matematik</u>	adalet, paylaşma, bilimsellik, esneklik, estetik, eşitlik, tasarruf
<u>Hayat Bilgisi</u>	adalet, aile birliğine önem verme, bağımsızlık, bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, duyarlılık (doğal çevreye duyarlılık, kültürel mirasa duyarlılık), doğruluk, dostluk, dürüstlük, estetik, güven, merhamet, misafirperverlik, paylaşma, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, vefa, yardımseverlik
<u>İngilizce</u>	çevre bilinci, tarihi mirasın bilinmesi, çalışkan olma, işbirliği, aile ve dostluk, cömertlik, yardımseverlik, merhamet, tevazu, özgüven, benlik saygısı, adalet, öz-denetim, sabır saygı, sorumluluk, vatanseverlik, özgürlük
<u>Fen Bilgisi</u>	<i>Belirtilmemiş</i>
<u>Türkçe</u>	<i>Belirtilmemiş</i>
<u>İnsan Hakları ve Demokrasi</u>	açık fikirlilik, adalet, arkadaşlık, dostluk, eşitlik, paylaşma, sevgi, aile birliğine önem verme, duyarlılık, güven, sabır, sorumluluk, saygı, özgürlük.
<u>Görsel Sanatlar</u>	dürüstlük, saygı, sevgi, sorumluluk, paylaşma, vatanseverlik, adalet, yardımseverlik, aile birliğine önem verme, özgürlük ve eşitlik
<u>Trafik Eğitimi</u>	bilimsellik, sabır, çalışkanlık, saygı, dayanışma, sorumluluk, doğal çevreye duyarlılık, yardımseverlik
<u>Teknoloji Tasarım</u>	dürüstlük, sabır, duyarlılık, çalışkanlık, dostluk, arkadaşlık, saygı, sevgi, sorumluluk, paylaşma, vatanseverlik, adalet, özgürlük, yardımseverlik, aile birliğine önem verme, eşitlik
<u>Müzik</u>	arkadaşlık, çalışkanlık, duyarlılık, dürüstlük, estetik, eşitlik, iyilikseverlik, özgürlük, paylaşma, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve vefa
<u>Beden Eğitimi ve Spor</u>	adalet, arkadaşlık, estetik, eşitlik, paylaşma, sevgi, duyarlılık, güven, özgürlük, sabır, sorumluluk, çalışkanlık, dürüstlük, saygı, vatanseverlik, yardımseverlik

P21 ile karşılaştırıldığında; *yenilenen* öğretim programlarındaki temel beceriler, ortak değerler, içerik ve ölçme değerlendirme boyutlarının *örüntüsünün* yeterli kurulmadığı söylenebilir. Bu öğelerin kendi içerisinde yatay ve dikey ilişkilendirilmesi sarmal olarak programlarda görülmediği gibi, bütünlükten uzak birçok kopukluk olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca bu *öğelerin kazanımlarla ve içerikle* ilişkilendirilmesi de net olarak yapılmamıştır. Net olmayan ifadelerle (kopyala-yapıştır cinsinden) genel açıklamaların olduğu görülmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Türk eğitim tarihinde; Lalalık ve Atabeylik, Enderun, Dar’ül Muallimin, Köy Enstitüleri, Millet Mektepleri, Öğretmen Okulları, Eğitim Enstitüleri gibi örnekleri bulunan orijinal çözümler üretildiği bilinen bir gerçektir. Bu bağlamda Türk eğitim sisteminde tasarlanan tüm gelişme ve

değişimlerde P21 proje çerçevesinden yararlanması faydalı olabilir. Ülkemizde değişiklik ve gelişme için yapılan her işin küresel olarak tüm dünyayı gözeten, ama yerel çözümler üretici özellikte olması kaçınılmazdır.

Buna bağlı olarak Milli Eğitim Sistemimizdeki her değişim ve gelişme diye yapılan işlerin; alt yapısının dolu olması, pilot uygulamalardan geçirilmesi, P21 gibi dünyaya örnek olan uygulamalardan yararlanılması, ancak kendimize özgü çözümler üretilebilmesi için eğitimin güncel politikalarından uzak, ama bilimsel temeller üzerine oturtulması, sürekli değişim yerine, sürekli gelişim ilkesinin benimsenmesi ve kurumlar arası işbirliği ile işbirliği içerisinde “*gelecek nesillerimiz için bin kere düşünüp, bir kez hareket edilmesi*”, işlerin paydaşları ve uzmanları/ehli ile birlikte yapılması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Türkiye’de uygulamaya konulan bu programların (2017) kendi içerisindeki uyumsuz, net olmayan ve birbirinden kopuk öğelerine ek olarak; P21 projesinde “destek sistemleri” olarak belirtilen “21. yy. mesleki gelişimi, 21. yy. öğrenme çevresi 21. yy. standartları ve 21. yy. becerilerinin ölçme ve değerlendirilmesi, 21. yy. programı ve öğretimi” boyutlarının da mevcut programlar ve MEB sistemi içinde çok yetersiz ve dağınık olduğunu belirtmek gerekir. MEB’de 2017’de yenilenen programlarda söz edilen öğelerin çalışma prensibi, yatay ve dikey ilişkilendirmeleri, açıklamaları, örnekleri bulunmamakta, eğitim sistemi içerisindeki aktif rolü net olarak anlaşılamamaktadır. Bu nedenle bazı kavramlar, beceriler ve değerler açısından P21 ile örtüşen MEB öğretim programların, P21’in birbirini tamamlayan anlamlı bir sistem içinde çalışan (Bknz. Şekil 1); (gökkuşağının renkli kemerleri) öğrenme çıktıları ve (alttaki gri renkli havuzlar) destek sistemlerinden oluşan yapısı gözetilerek geliştirilmesi ve uygulanması gerekliliği anlaşılmaktadır.

Türk eğitim sisteminin birkaç yıllık yada on yıllık stratejik planlarla değil, belki elli yıllık, yüzyıllık, beşyüz yıllık ve hatta bin yıllık vizyonunu belirleyip, bu vizyona uygun olarak sürekli kendini geliştiren dinamik bir sisteme ihtiyacı olduğu açıktır. Bu ihtiyacı karşılamada, modelde belirtilen “21 yy. beceri ve destek sistemlerinden” aktif olarak yararlanılarak, Türk Milli Eğitim sistemi için özgün çözümler üretmek, bu değişim ve gelişimin başlangıç noktası olabilir.

KAYNAKLAR

- Başkale, H. (2016) Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenilirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, DEUHFED 2016, 9(1), 23-28, <http://www.deuhyoedergi.org/>
- Büyüköztürk, Ş.; Kılıç Çakmak, E.; Erkan Akgün, Ö.; Karadeniz, Ş.; Demirel, F., (2008), *Bilimsel araştırma yöntemleri*, Ankara, PegemA Yay.
- Ekiz, D. (2013) *Bilimsel araştırma yöntemleri*, Ankara, Anı Yay.
- Glesne, C. (2014), *Nitel araştırmaya giriş*(4. Baskı) (Çev. Edt. A. Ersoy, P. Yalçınoğlu), Ankara, Anı Yay. (Şubat 2012)
- Kuzey Amerika Online Öğrenme Kurumu (AmericanOLC), <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED514436.pdf>, Erişim Tarihi: 27-04-2017
- P21, The Partnership for 21st Century Learning (P21), <http://www.p21.org/>, Erişim Tarihi:21-12-2017
- MEB. (2007). 21. Yüzyıl Becerileri, http://meb12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/34/34/970222/dosyalar/2013_11/22020856_21_yuzyil_becerileri.pdf, Erişim Tarihi: 26.04.2017
- MEB, TTKB, 2017, <http://mufredat.meb.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 27-04-2017
- Milli Eğitim Kalite Çerçevesi, https://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_07/17104027_Kalite_cercevesi.pdf, 01/11/2017

21. Yüzyıl Kurumları için 21. Yüzyıl Becerileri, <https://tr.pearson.com/tr/kurumsal-egitim.html>, Erişim Tarihi: 26.04.2017
- American Association of School Librarians (AASL), <http://www.ala.org/aasl/standards>, Erişim Tarihi: 02-11-2017
- e-CF European e-Competence Framework (e-CF), <http://www.ecompetences.eu/>, Erişim Tarihi: 27-04-2017
- 21st Century Student Outcomes and Support Systems, http://www.p21.org/storage/documents/docs/P21_framework_0816.pdf, Erişim Tarihi: 05-10-2017
- Framework for 21st Century Learning, <http://www.p21.org/about-us/p21-framework/262>, Erişim Tarihi: 05-10-2017
- P21 Media Literacy, <http://www.p21.org/about-us/p21-framework/349>, Erişim Tarihi: 05-10-2017
- P21 Leadership States, <http://www.p21.org/members-states/partner-states>, Erişim Tarihi: 30-11-2017
- Framework for 21st Century Learning, <http://www.p21.org/our-work/p21-framework>, Erişim Tarihi: 29-09-2017
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri, Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi, 1 (1) 62-80
- Köğçe, D., Özpınar, İ., Mandacı-Şahin, S., Aydoğan-Yenmez, A. (2014). Öğretim elemanlarının 21. yüzyıl öğrenen standartları ve yaşam boyu öğrenmeye ilişkin görüşleri, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 22 (2014) 185-213.
- EARGED, (2001). 21. Yüzyıla girerken Türk eğitim sisteminin ihtiyaç duyduğu çağdaş öğretmen profili, Ankara, Milli Eğitim Basımevi.
- MEB (2011) MEB 21. Yüzyıl Öğrenci Profili, Ankara, Milli Eğitim Basımevi.
- Partnership for 21st Century Learning, www.p21.org, Erişim Tarihi: 26.04.2017
- Saban, A., Ersoy, A. (2016). Eğitimde nitel araştırma desenleri, Ankara, Anı Yay.
- TYÇ (2015), Türkiye yeterlilikler çerçevesinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar hakkında yönetmelik, Bakanlar Kurulunun 2015/8213 sayılı Kararıyla 19.11.2015 tarihli ve 29537 sayılı Resmi Gazete, www.myk.gov.tr/TYC, Erişim Tarihi 26.04.2017
- The American Association of School Librarians (AASL), <http://www.ala.org/aasl/standards>, Erişim Tarihi: 27-04-2017
- Turgut, Y. (2012), Verilerin kaydedilmesi, analizi, yorumlanması: nicel ve nitel, (Edt. Tariögen Abdurrahman, içinde Bilimsel araştırma yöntemleri, 3. Baskı, Ankara, Anı Yayıncılık
- P21 Headquarters, (2017), www.p21.org, Erişim Tarihi: 01/04/2017-02/11/2017
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2008) Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (6. Baskı). Ankara, Seçkin Yay.